

- A.B. -

D I E N O S N A U J I E N O S

Kempton, 1946. III.2

Šeštadienis, Nr. 51/238/

IŠ VISO PASAULIO

- Maskvos radijas vakar paskelbė žinią apie rusų dalinių atitraukimą iš Persijos. Iš sričių kuriose esą ramu, rusų dalinių atitraukimas pradėdamas šiandien. Tai liečia kai kurias rytines Persijos sritis. Iš kitų vietų, jų tarpe Azerbeidžano, daliniai tuo tarpu dar nestitraukiami. Jie ten liksią, kol pasieksianti situacija. Apie šį Tar. Rusijos nusistatymą Persijos min. pirm. Sultaneh buvo painformuotas pirmadienį. Britų dalinių atitraukimas iš Persijos vakar baigtas. Amerikiečiai savo dalinius atitraukė jau sausio mėn. Pagal 1942 m. britų-rusų persų susitarimą svetimi daliniai Persijoje galėję pasilikti 6 mėn. pasibaigus karui: Taigi kovo 2 iš Persijos turėjo pasitraukti paskutiniai svetimi daliniai. JAV užs. reik. min. Byrnes užvakar pasakytoje kalboje pareiškė, kad svetimi daliniai, kurie be vietos vyriausybės sutikimo tebėra krašte, turi būti tuojau atitraukti. Šio ryto Londono spauda pasisakydama dėl rusų dalinių pasilikimo Persijoje, nepagaili jiems karčių žodžių.

- Vaserio 20 Menciūrijėje 4iron/?/ srityje rusai apšaudė amerikiečių lėktuvą.

- Berlyne, Hamburge, Frankfurte, Munchene ir Stuttgerte atidaromi JAV konsulatai. Vizos įvežti į Ameriką pirmąjį eilę bus išduodamos išvežtiesiems.

- Buv. JTO suvažiavimo pirm. Spaak pranešė, kad jam pavesta sudaryti naująją Belgijos vyriausybę. Jis jau tarėsi su buv. min. pirm. van Acker ir su komunistų bei liberalų vadais.

- Madride vakar vakare gen. Franco buvo susikvietęs savo vyriausybę posėdžio, kuris užtruko ligi šio ryto. Posėdžiui pasibaigus paskelbtas komunikatas, kuriame sekama, jog tarptautinis Ispanijos puolimas esąs organizuojamas komunistų, kad krašte sukeltų neramumus ir chaosą. Dėl JAV notos Londono, Paryžiaus ir Vašingtono teriamasi toliau. Artimiausiu laiku busis paskelbta nauji dalykai. Prancūzijos pasiuntinys Madride pranešė, kad ispanų laivams draudžiama įplaukti į prancūzų uostus, o lėktuvams nusileisti prancūzų aerodromuose. Kanada ir Australija pasiūliusios nutraukti diplomatinis santykius su Ispanija. Prancūzijos vyriausybė pasiūlė Franco režimo klausimą įtraukti į PST darbų tvarką svarstymui. Maskva praneša apie gausias demonstracijas visuose kraštuose prieš gen. Franco. Per demonstracijas Suomijoje bei Vengrijoje reikalauja taip pat santykių su Franco nutraukimo. Pasaulio prof. Sąjungų gen. sekretorius Louis Sayllant išsiuntinėjo prof. sąjungoms raštą, kuriame raginama nutraukti bet kurias santykius su gen. Franco Ispanija.

- JAV užs. reik. min. Byrnes kalba JAV, Anglijos ir kitų kraštų spaudoje sukilaukė plataus atliepimo. Iškeliamas kalbos momentas apie santykius su Tar. Sąjunga. Tar. Sąjungos naudai sąjunginės tautos yra padariusios daug nuolaidų. JAV savo išipareigojimus JTO išpildys, tačiau jai rūpi, kad ir kitos tautos eitų išipareigojimų keliu. Byrnes aiškiai pasakęs, kad JAV niekad nepritarė tam, kas graso taikai. Klausimai liečią tarptautinius santykius turi būti visų bendrai išspręsti. Tik neatleistines pakleidumes gali vesti prie konflikto su Tar. Sąjunga. Spaudoje taip pat komentuojama ir senatoriaus Vandenberg kalba, taip pat lietus santykius su Tar. Sąjunga.

- Maisto normų sumažinimas Vokietijoje įsigalioja nuo ryt dienos. Anglijoje nuo ryt dienos 28 gr sumažinama riebalų norma. Duona būsianti kepama iš juodesnių miltų. Sumažinamas taip pat ir galvijų bei paukščių devynys. Vokietijos Kontr.Taryba imasi priemonių maisto normų suvienodinimui visoje Vokietijoje. Gen.Cley pareiškė, kad nevienodos maisto normos britų ir amerikiečių zonoje veda prie didelių sunkumų. Apie maitinimo padėtį Europoje ir visame pasaulyje vis dar labai daug tebekalbama. Amerikoje esą dėl transporto priemonių stokos negalima pristatyti iš krašto į uostus pakankamų maisto kiekių. Maitinimo klausimais tariasi ir feldm.Montgomery Londone. Artimiausiomis dienomis jis padarys tuo reikalu vizitą ir min.pirm. Attlee, kurio metu būsianti aptarta sunki Vokietijos maitinimo padėtis. Ypač tingasis Prancūzijos ambasadorius ūkiniams klausimams, Leon Blum, išvyksta į Ameriką. Vašingtone prasidedanti tarptautinė maitinimo konferencija, į kurią prez.Trumanas pakvietė buv.JAV prezidentą Hooverį. Hooveris pareiškęs, jog reikia rasti išeitį. Į Vašingtoną taip pat atvyko ir Anglijos įgaliotinis Hopkins ir Kanados ūkio min. Hinselby/? Londono radijo komentatoriai pažymi, jog Europoje 100 mil. žmonių kenčią maisto stoką. Badas gresia kaip nugalėtiems, taip ir nugalėtojams. Indijoje taip pat esąs bado pavojus. Šių metų ryžių derlius esąs 6 mil.tonų mažesnis. Riebalų padėtis esanti blogesnė, negu pesimistai buvo manę. Indijoje negalinti eksportuoti produktų, iš kurių gaminamas margarinas. Padėtis Vokietijoje ryškėja tik dabar, nes anksčiau vokiečiai maitinęsi apiplėšdami užimtus kraštus. Daugelis vokiečių ir dabar dar neturi supratimo kas ten vyko. Daugelyje kraštų, pvz. Olandijoje, Prancūzijoje ir kitur maisto normos buvo visiškai žemos, tuo tarpu Vokietijoje buvę gerai. Dabar net ir išvežtieji maitinami Unros maistu iš kitur, o ne iš Vokietijos. Anglijoje padėtis taip pat ne geresnė. Sumažintas esąs ir karių devynys. Katastrofa esanti tokia didelė, kad sunku ir pasakyti, kas toliau bus. Amerikoje ir D.Britanijos kolonijose daroma viskas, kas tik galima. Milijonams žmonių ateinančiais mėnesiais turinti būti suteikta pagalba, kad būtų užkirstas kelias naujiems karams ir naujoms katastrofoms.

Anglijos Žem.Rūmuose vėl įvyko debatai maitinimo klausimais. Didesnę kalbą apie padėtį pasakė lordas karcleris Morison. Ateinančią savaitę maitinimo klausimai bus svarstomi Lordų Rūmuose.

- Budapešte nutelsti mirti pakariant buv.min.pirm.Szalasy ir 6 jo kabineto nariai. Prieš kelias dienas ten įvykdyta mirties bausmė ir buv.min.pirm.Bela Imredy.

- Aleksandrijos universiteto studentai sudegino angliškas knygas ir pašalino karaliaus Jurgio ir Churchillio paveikslus.

- Londono radijo pranešimu; jugoslavų daliniai Venecijos Julijos srityje žymiai sustiprinti. Kärnteno slovėnų laisvės fronto veikėjai reikalauja jų atstovavimo vietinėje administracijoje.

- Briuselyje vyksta antroji reparacijų konferencija, kurioje dalyvauja 18 kraštų atstovai. Konferencijos pirmininkas, Prancūzijos delegatas, pareiškė, kad reparacijos turinčios būti paimitos įrengimais, kad tuo būdu būtų sunaikinta vokiečių sunkioji pramonė ir vokiečiai neturėtų galimybės vėl pasirošti karui. D.Britanijos atstovas pareiškė, kad nors Anglija ir nebuvo okupuota, bet ji taip pat nuo karo labai nukentėjo. Ji buvo nuolat puolama ir turėjo vesti karą. Ji todėl turinti taip pat gauti atitinkamą reparacijų kiekį. Jugoslavijos atstovas pateikė duomenis apie nuostolius Jugoslavijoje.

- Okupuotos Vokietijos karo įmonių restauravimo, išvežimo ir sugriovimo viršininkas Owen Mc Junkins Berlyne pareiškė, kad amerikiečių zonoje rasta 124 karo įmonės. Dabar dalis tų įmonių pavesta naudoti nomis reparatūrai. Didžiausią vertę čia sudaro Messerschmitt

fabrikai, kurių 17 pripažinta tinkamais naudoti reparačiams. Didžiausias sprogmenų fabrikas aptiktas Bavarijoje; Allendorfe. Fabrikas apima 25 kv. mylių plotą ir turi 700 pastatų. Iš užsienių įvairių valstybių gauta apie 500 pareiškimų, kuriuose prašoma Vokietijos imonių, tačiau dar nė viena imonė prašantisiems nėra paskirta. Iš 14 amerikiečių zonoje jau išformuotų imonių, 4 yra paskirtos sovietams ir 10 Vakarų sąjungininkams. Iš šių pastarųjų viena jau pakranta į laivus. Iš paskirtų sugriovimui 9 imonės jau sunaikintos /S.A.S./

- Pranešama, kad Marshallo salyne skubotai vykdomi pasirėngimai atominės bombos bandymams prieš laivyną. Bomba bus metama ant laivų junginio netoli Bikini. Bikini, Linwetok ir kitų aplinkinių salelių gyventojai jau pradėti iškeldinti. Manoma, jog gali būti, kad jie į tas saleles jau niekuomet negalės sugrįžti. Jie išvežami už kelių šimtų mylių esančią Rongerike salą, kad vėjas ant jų neužpūstų pavojingų radio aktyvių dalelių. Taip pat pranešama, kad JAV, paskelbus atominės bombos bandymus prieš laivyną, pasisiūlė daugelis savanorių, norinčių patirti atominės bombos veikimą ir mirti ant bandomųjų laivų. Tačiau laivyno vadovybė pareiškė, kad jokios žmonių aukos šioms bandymams nebus priimanamos. Ant bandymams paskirtų laivų bus palikta tik keliolika gyvulių. Į bandymų vietą jau atvyko ir treniruojasi lakūnai, kurie turės išmesti atominę bombą. Viena bomba bus išmesta lėktuvo roboto pagalba. /"S. and S." iš III.1/

- JAV pastatytas pirmas linijinis kovos laivas, patobulintas atominės energijos išradimais.

- Šiomis dienomis JAV 10 specialiai įrengtų lėktuvų nektį, debesyse ir audrės metu darė bandymus, mėgindami lėktuvams duoti kelią ir kryptį Radar spindulių pagalba.

- Didieji vokiečių dvarai visose keturiose zonose bus nacionalizuoti ir išdalinti gyventojams. Tuo būdu norima, kad ateityje jie nebūtų ekonominės bazės junkerių klasėms ir nacizmo bei militarizmo rėmėjams.

- Iš Mukdeno oficialių kiniečių šaltinių tvirtinama, kad sovietai Mandžūrijoje siekia ekonominės hegemonijos ir stengiasi kraštą nuvalinti. Pvz., Mukdene iš 1000 japonų valdymo metu įrengtų fabriku sovietai išvežė visas mašinas.

- Popiežius Pijus XII šiandien, kovo 2, švenčia 70-ąją savo gimimo dieną. Popiežius, kurio tikroji pavardė yra Eugenio Pacelli, buvo išvestas kunigu 1899 m. Nuo 1909 iki 1914 m. jis buvo bažnytinės diplomatijos profesoriumi Popiežiaus akademijoje Romoje. 1912 m. jis buvo paskirtas komisijos sekretoriumi kodifikuoti kanoninei teisei ir ypatingųjų bažnytinių reikalų kongregacijos sekretorium. po pirmojo pasaulinio karo ilgesnį laiką jis buvo popiežiaus pasiuntiniu Vokietijoje. 1931 m. Pijus XI jį buvo paskyręs Vatikano valstybės sekretorium, o po Pijaus XI mirties, 1939 m. kovo 2 jis buvo išrinktas popiežium.

- Rumunų min. pirm. Dr. Groza pareiškė, kad kovo gale numatytieji rinkimai Rumunijoje gal būt busią nukelti į pabaigą vasaros.

- Gen. Mac Narney griežtai paneigė JAV paskelbtas žinias, kad Pabaltijo kraštų piliečiai, kurie tiriant nebus rasti griežtai lojalūs, busią gražinami prievarta į jų šalis. "Aš visai negaliu suprasti, pasekė jis, kaip galėjo būti paskelbta tokia visiškai neteisinga žinia, nurodant, jog ji gauta iš aukščiausią JAV kariuomenės Europoje istaigų, kada čia visiškai nebuvo galvojama tokio dalyko net svarstyti. Išvietintųjų asmenų stovyklose amerikiečių zonoje yra apie 75.000 Pabaltijo kraštų piliečių, kurie yra išlaikomi kaip

atvežtieji į Vokietiją priverčiamiesiems darbams. Atrodo, kad jų dalis iš tikrųjų yra atvykę į Vokietiją savo noru ir jų skaičiuje, be abejo, yra vokiečiams palankių. Jeigu paaiškėtų, kad kuris asmuo - pabaltietis ar, pavyzdžiui, JAV pilietis - su naciais bendradarbiavo, jam būtų nutraukta išvietintiesiems asmenims teikiama parama ir jis būtų tuojau pašalintas iš stovyklos. Tačiau visiškai nebuvo svarstomas klausimas deportuoti priverstinai pabaltijiečius į bet kurią jų kilimo šalį ir visai nemanoma tai daryti, išskyrus karo nusikaltėlius arba tuos, kurie būdami mūsų globoje bus apkaltinti kriminaliniais nusikaltimais, už kuriuos gresia vienerių ar daugiau metų kalėjimas. Paskutiniu metu išvietint jų latvių, lietuvių ir estų problema yra beveik tokia pat sunki kaip ir išvietintų žydų. Didelė jų dauguma yra priešingi dabartinėms susovietintoms vyriausybėms jų kraštuose ir Unrros atstovų nusistatymu yra negražintini. Jiems turi būti surasta nauja gyvenamoji vieta. Palikti juos pyventi Vokietijoje, kur jie galėtų siekti dramsti santykius tarp vakarinių sąjungininkų ir Rusijos, atrodo, būtų neišmintinga, tačiau tai vis dėlto būtų vienintelė išeitis, jeigu kuri nors kita valstybė jų nepanorėtų priimti.

VILTOS ŽINIOS

- Vakar mūsų gimnazija surengė pirmosios tremtinių gyvenime abiturientų laidos išleistuves. 9 val. Vytauto stovyklos koplyčioje buvo atlaikytos pamaldos. Pamaldas laikė ir atitinkamą pamokslą pasakė kun. Paulauskas. Po pamaldų sugiedotas Tautos himnas. 11 val. c. bendr. salėje įvyko iškilmingas posėdis, į kurį atsilankė Unrros direktorius kpt. Le Grand, jo pav. Washington, Miss Hughes; Komiteto pirm. inž. Pabedinskas, tėvai, mokytojai ir svečiai. Kpt. Le Grand savo gražiame sveikinimo žodyje pareiškė, jog jam esą gaila, kad jis nemoka lietuvių kalbos, o norėtų pasveikinti lietuviškai. Sutikdamas su gimnazijos direktoriaus linkėjimais jis taip pat manęs, jog ne vien pinigais gyvenime esąs svarbus. Tikrasis idealizmas ir humanizmas esančios aukščiausios vertybės šių dienų gyvenime. Juodąji biržas daug kam sudaro ne tik nepatogumų, bet ir nemalonumų. Ir nors tuo būdu galima įsigyti pinigų, tačiau vis dėlto patariama eiti idealizmo keliu. ~~Kai~~ Galima didžiuotis, kad tokiose sunkiose sąlygose pasiekta tokių rezultatų, o taip pat ir dėl to, kad čia išleidžiama pirmoji D.P. abiturientų laida. Didžiuojasi ir džiaugiasi ir Unrra. Jis, kpt. Le Grand, per 10 mėnesių stebėdamas lietuvių gyvenimą įsitikino, kad kur ir kaip mums bebūtų, mes visados rasime išeitį. Savo, Washingtono ir Hughes vardu sveikina abiturientus, džiaugiasi jų baigimu ir linki gražios ateities.

Atitinkamas kalbes pasakė dar gimnazijos direktorius R. Zalubas; Komiteto pirm. inž. Pabedinskas, tėvų komiteto pirm. inž. Daukus, prof. Kolupaila, kun. Paulauskas. Studentai sveikino raštu. Gražų padėkos žodį abiturientų vardu tarė Šoškevičius. Trims geriausiems baigusiems abiturientams: Kolupailaiti, Micutaiti ir Veleckini įteikta dovanų. Laidą baigė 23 abiturientai. Rytoj 14 val. c. bendr. salėje abiturientai rengia atsisveikinimo arbatėlę.

- Mūsų atstovai į visuotinį tremtinių suvažiavimą šiandien ryte išvyko į Honsu.

- Vakar mūsų koloniją aplankė buv. mūsų komiteto narys prof. Damašis.

- Pirmadienį, šv. Kazimiero dieną, įvyks c. bendr. salėje 15,30 val. iškilminga skautų susiga; į kurią kviečiami atvykti skautų tėvai ir bičiuliai. Rytoj 8,45 val. Vytauto bendr. kieme skautai iškels vėliavą.

- Moterys, neatsiėmusios kortelių, jas privalo atsiimti pirmadienį c. bendr. 40 kamb. 9-10 val. Vėliavų kortelių išgevimą bus sunkumų.